

Státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou držiteli jednotného pracovního povolení získaného podle italských právních předpisů provádějících směrnici Unie, mají nárok na dávku při narození dítěte a na dávku v mateřství, jak jsou stanoveny italskou právní úpravou

Italské orgány odmítly přiznat nárok na dávku při narození dítěte a dávku v mateřství několika státním příslušníkům třetích zemích, oprávněně pobývajícím v Itálii, kteří byli držiteli jednotného pracovního povolení získaného podle italských právních předpisů provádějících směrnici 2011/98¹. Toto odmítnutí bylo odůvodněno tím, že v rozporu s požadavky stanovenými zákonem č. 190/2014 a legislativním nařízením č. 151/2001 nemají tyto osoby právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

Podle zákona č. 190/2014, který zavádí dávku při narození dítěte pro každé narozené nebo osvojené dítě, je tato dávka vyplácena měsíčně italským státním příslušníkům, státním příslušníkům jiných členských států a státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou držiteli povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývající rezidenty, za účelem podpory porodnosti a přispívání na výdaje na její podporu. Legislativní nařízení č. 151/2001 přiznává nárok na dávku v mateřství za každé dítě narozené po 1. lednu 2001 nebo za každé nezletilé dítě v předadoptionní péči nebo v osvojení bez pěstounské péče od stejného data, ženám-rezidentkám v Itálii, které jsou státními příslušnicemi tohoto členského státu nebo jiného členského státu Unie nebo jsou držitelkami povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývající rezidenty.

Dotčení státní příslušníci třetích zemí toto odmítnutí napadli u italských soudů. V rámci těchto sporů Corte suprema di cassazione (Kasační soud, Itálie), který měl za to, že režim dávky při narození dítěte je v rozporu zejména s několika ustanoveními italské ústavy, položil Corte costituzionale (Ústavní soud, Itálie) otázky týkající se ústavnosti zákona č. 190/2014, ohledně toho, že tento zákon podmiňuje přiznání nároku na dotčenou dávku státním příslušníkům třetích zemí tím, že musí mít právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta. Ze stejných důvodů byla posledně uvedenému soudu položena též otázka ohledně ústavnosti legislativního nařízení č. 151/2001, týkajícího se dávky v mateřství.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud měl za to, že zákaz svévolné diskriminace a ochrana mateřství a dětí zajišťované italskou ústavou musí být vykládány s ohledem na závazná vodítka poskytnutá unijním právem, požádal Soudní dvůr o upřesnění dosahu práva na přístup k sociálním dávkám uznaného v článku 34 Listiny základních práv Evropské unie a práva na rovné zacházení v oblasti sociálního zabezpečení, které čl. 12 odst. 1 písm. e) směrnice 2011/98 přiznává pracovníkům ze třetích zemí².

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. 2011, L 343, s. 1).

² Těmito pracovníky jsou pracovníci uvedení v čl. 3 odst. 1 písm. b) a c) uvedené směrnice, tedy zaprvé státní příslušníci třetích zemí, kteří byli členským státem přijati za jiným účelem, než je výkon práce, kteří jsou oprávněni k výkonu práce a kteří jsou držiteli povolení k pobytu v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se

V rozsudku velkého senátu Soudní dvůr potvrzuje nárok státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou držiteli jednotného povolení, pobírat v souladu s čl. 12 odst. 1 písm. e) směrnice 2011/98 dávku při narození dítěte a dávku v mateřství, jak jsou stanoveny italskou právní úpravou.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve upřesnil, že jelikož čl. 12 odst. 1 písm. e) směrnice 2011/98 konkretizuje právo na přístup k dávkám sociálního zabezpečení stanovené v čl. 34 odst. 1 a 2 Listiny, je otázku týkající se souladu italské právní úpravy s unijním právem třeba posoudit pouze s ohledem na tuto směrnici.

Následně vzhledem k tomu, že působnost tohoto ustanovení směrnice, které odkazuje na nařízení č. 883/2004³, je vymezena tímto nařízením, Soudní dvůr ověřil, zda dotčená dávka při narození dítěte a dávka v mateřství jsou dávkami spadajícími do oblastí sociálního zabezpečení vyjmenovaných v čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení.

Pokud jde o dávku při narození dítěte, Soudní dvůr poznamenal, že tato dávka je automaticky přiznávána domácnostem splňujícím určitá zákonem stanovená objektivní kritéria, aniž dojde k individuálnímu a diskrečnímu posouzení osobních potřeb žadatele. Jedná se o peněžitou dávku určenou prostřednictvím veřejného příspěvku do rodinného rozpočtu zejména ke snížení zátěže pramenící z péče o novorozené nebo osvojené dítě. Soudní dvůr z toho vyvodil, že tato dávka je rodinnou dávkou ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004.

Pokud jde o dávku v mateřství, Soudní dvůr uvedl, že se přiznává nebo odmítá s přihlédnutím nejen k neexistenci dávky v mateřství spojené s pracovním poměrem nebo výkonem svobodného povolání, ale také k finančním prostředkům domácnosti, jejíž je matka součástí, na základě objektivního a zákonem stanoveného kritéria, a sice ukazatele ekonomické situace, aniž by příslušný orgán mohl zohlednit další osobní okolnosti. Kromě toho se tato dávka vztahuje k oblasti sociálního zabezpečení uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004.

Soudní dvůr dospěl k závěru, že dávka při narození dítěte a dávka v mateřství spadají do oblastí sociálního zabezpečení, pro které mají státní příslušníci třetích zemí uvedení v čl. 3 odst. 1 písm. b) a c) směrnice 2011/98 právo na rovné zacházení stanovené touto směrnicí.

Vzhledem k tomu, že Itálie nevyužila možnosti omezit rovné zacházení, kterou směrnice poskytuje členským státům⁴, Soudní dvůr dovodil, že vnitrostátní právní úprava, která vylučuje nárok těchto státních příslušníků třetích zemí na výše uvedené dávky, není v souladu s čl. 12 odst. 1 písm. e) této směrnice.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki 📞 (+352) 4303 5499

stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí (Úř. věst. 2002, L 157, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 3), a zadruhé státní příslušníci třetích zemí, kteří byli členským státem přijati za účelem výkonu práce.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72).

⁴ Tato možnost je stanovena v čl. 12 odst. 2 písm. b) směrnice 2011/98.

